

Redactor responsabil:
Theodor Reculescu

Abonamente:
1 an: 100 lei; jumătate de an: 50 lei.
Autorități, mari întreprinderi 1000 lei.

Redacția și administrația:
ARAD, BUL. FERDINAND 5.
Telefon 333.

Ardealul

Apare Lunea, dimineața, cu ultimele informațiuni și știri

De Luni până Luni

Nu reduceri de salarii

S'a încheiat un an dela moartea luptătorului național Ștefan Ciceo Pop. Cei cari l-au cunoscut — și cine nu l-a cunoscut? — îi păstrează vie amintirea.

Luptător înflăcărat în contra asupritorilor dela Budapesta, Ștefan Ciceo Pop a luat apărarea nu numai a românilor transilvăneni, ci și a celorlalte minorități de pe aceste plaiuri. În preajma revoluției din 1918, când se afla încă la Budapesta, fiica sa — azi doamna maior Birtolon — a redactat și împărțit o proclamație către poporul român din Ardeal, făcându-se astfel vrednică de numele istoric pe care-l purta. Mai târziu, când situație devenise critică și când toate familiile oamenilor politici români se refugiase la Sibiu, unde erau în siguranță, Ștefan Ciceo Pop, împreună cu membrii familiei sale, a refuzat să părăsească Aradul.

După unire, vrednicul fiu al Aradului, a reușit să se impună nu numai față de membrii partidului din care făcea parte, dar și față de toți oamenii politici. Ani de zile a fost o figură reprezentativă a parlamentului românesc, iar în vremea din urmă a prezidat cu mult tact desbaterile Camerei.

Ștefan Ciceo Pop a fost decorat cu: „Steaua României”, „Coroana României”, „Ferdinand I”, toate în gradul de mare cruce.

Anul 1934 a secerat o mulțime de oameni de seamă din toate țările. În ziua de 17 Februarie, regele erau Albert-Leopold — Clement-Marie — Meinrad al Belgiei și-a găsit moartea în fundul prăpastiei Marche les Dames, unde a fost găsit de Jaques de Dixmunde, ofițer de ordonanță al regelui. Regele avea 59 ani.

În timpul războiului, regele Albert s'a opus armatelor germane cari vroiau să treacă peste pământul țării sale, spre Franța. În fruntea vitezei sale armate, a luptat timp de 4 ani, refuzând a părăsi, pentru o clipă măcar, pământul Belgiei.

Drept răzbunare, germanii au devastat orașele belgiene și au maltratată populația civilă.

Regele Albert va rămâne, alături de regele Ferdinand și Alexandru al Jugoslaviei, ca o figură ilustră în istorie.

În seara de Miercuri, a înțecat din viață și academicianul, Ion Bianu.

Originar din Ardeal, Ion Bianu a ajuns apoi în capitală, unde a ocupat catedra de istoria literaturii la Facultatea de Litere. A publi-

cat cercetări de istorie și a editat „Psaltirea Scheiană”. Defunctul a funcționat în calitate de bibliotecar al Academiei, pe care de altfel a și organizat-o.

Impreună cu Nerva Hodoș, a inițiat „Bibliografia românească veche” și s'a îngrijit de redactarea unui îndreptar pentru colecția de manuscrise a Bibliotecii Academiei.

România are cu un om de știință mai puțin...

Ilie Isvoranu

Sedința marelui Consiliu fascist la Roma

ROMA, 17. — În sedința de ieri a marelui Consiliu fascist, dl. Mussolini a declarat că peste 70 mii de cârmăși negre i-au cerut să fie trimise în Africa orientală.

Apoi, marele Consiliu a adoptat o rezoluție în care aprobă politica externă a guvernului, precum și măsurile militare luate pentru garantarea păcii în Africa orientală. Consiliul trimite salutul său detașamentelor plecate în Africa orientală, iar în ce privește situația economică declară că cele patru discursuri fundamentale ținute de d. Mussolini între 14 Noembrie 1934 și 11 Februarie 1935, au eliminat definitiv ideologiile liberalismului economic și au pus pe baze noi organizația corporativă.

Consiliul ia act cu satisfacție de săptămâna de 40 ore și de rezultatele ei. Urmează, deci, ca ziua de Sâmbătă să fie rezervată educației politice și practicei militare.

Deputații țărani de acum 78 ani și de azi

(Urmare din nr. trecut)

Însă pentru ca în viitor să le lipsească orice prilej de neînțelegere și nemulțămire între treapta sătenilor și între boerii de moșii, în numele Prea Puternicului Dumnezeu și a Sfintei dreptăți, cerem și cu umilință ne rugăm ca să ni se audă:

Pe lângă cele mari dorinți, care dimpreună cu celelalte trepte le-am arătat la Adunarea obștească a țării, treapta lăcuiților pontasi cere ca pe viitorime săteanul să fie și el pus în rândul oamenilor, să nu mai fie ca până acum asămăluit cu dobitoacele necuvântătoare: bătaia, care atâta amar de timp ne-a umilit și ne-a o-vilit, biciul și varga, care de

Se vântură cu insistență svonul unei noi reduceri de 10% asupra tuturor capitolului bugetului în curs, ca o măsură de congrimare a celui viitor.

Reducerea ar urma să înglobeze și chizuitul capitol „Personal”, deoarece „Materialele” a fost mărite și supramărite de toți trecuți viștiernici, dar fără rezultat. Mergem din deficit în deficit, fără ca să se întrevadă, în sbuciumul luptelor bugetare, nădejdea unei remedieri. Cu repetate reduceri nu se poate ajunge la nici un rezultat, cu excepția unui, pe care credem că nu-l dorește nimeni: anarhizarea administrației. Reducând mereu năpăstuitele salarii, funcționarul se vede silit să-și procure banii necesari existenței cotidiene, prin frustarea statului. Vor fura toți pe toate căile, fără milă și rezultatul? Nici statul nu câștigă și nici funcționarii nu sunt funcționarii ei bandiți. Regenerarea țării trebuie să se bazeze cu totul pe alte sisteme: reînvierea și stimularea agriculturii, sprijinirea industriei naționale, și alte lucruri mai bine cunoscute conducătorilor decât nouă.

Din 1931 se fac mereu reduceri de salarii, fără a avea drept consecință un mai solid buget, fără deficite și alte înpreedente. Se fac chiar concedieri de funcționari, iar avansări nici decum. Și totuși funcționarii i-se cer mereu alte jertfe.

Până unde va continua acest sistem nu putem prevedea. E sigur însă că nu folosește nimănui, și nu va folosi niciodată.

Surogatele n'au ce căuta în salvarea unei țări. Metodele radicale sunt, e drept, mai aspre, dar sunt și mai cu efect.

Ne amintim că nu de mult Bulgaria se găsea într-o stare similară celei a noastre.

Și au predat ca din topor: nu interzis importul oricăror articole de lux, iar marea majoritate a locuitorilor, dacă n'au îmbrăcat tradiționalul port bulgăresc, s'au îmbrăcat numai cu îmbrăcăminte confecționată în țară.

Efectele n'au întârziat să se vadă și Bulgaria este astăzi consolidată din punct de vedere financiar.

Decia alte izvoare de venituri, nu reduceri de salarii!

PAVEL NOVAC

Manevrele guvernului Hitler

PARIS, 17. — Ziarele pariziene se felicită de felul cum a reacționat Anglia față de nota germană, primind de favorabil încercarea de disociere făcută de guvernul din Berlin.

Petit Parisien scrie că în cazul când ar începe negocierii anglo-germane, se poate prevedea că din partea Marii Britanii ele se vor desfășura în complet acord cu Franța.

Le Matin scrie că e probabil ca înainte de negocierile anglo-germane să aibă loc conversațiuni directe între Anglia și Franța.

Nu pare imposibil ca să se elaboreze cu acest prilej o replică, într-o notă comună, la nota guvernului din Berlin. L'Oeuvre scrie că schimbările de vederi franco-britanice se vor termina prin redactarea unei note germane, fără a se angaja desbateri asupra fondului problemelor.

Pe de altă parte, răspunsul german este apreciat în mod diferit în diversele țări ale Europei centrale. Astfel, la Belgrad presa crede că Germania intenționează să prelungească durata negocierilor pentru a sfârșama uniunea marilor puteri occidentale și pentru a provoca o spărtură între Anglia și Franța.

La Varșovia ziarele guvernamentale declară că nota germană a fost bine primită la Londra, pe când cele de opoziție afirmă că ea a produs o impresie defavorabilă.

Ziarele din Viena interpretează nota în sensul unui refuz al Germaniei de-a recunoaște suveranitatea și independența Austriei. Ziarele cer unirea tuturor austriacilor, singurii capabili de-a salva Austria de hitlerism.

Întepături de condei

La dl. dr. Ion Ursu, primarul Aradului, a venit un individ spre a-i cere ajutor.

— Să te angajem la curățitul zăpezii, câștigi 30 lei la zi, îi spuse dl. Ursu.

— Imposibil, d-le primar. Nu-i uceasta meseria mea.

— Dar ce meseria ai?

— Sunt șomer...

D. Ioachim Dabici se găsea în vizită la o familie. La un moment dat, sună telefonul.

Amfitrioana, după ce află că la celălalt capăt al firului este o prietenă intimă a sa, începe să vorbească de zor. După câteva minute, lasă receptorul jos și, dezolată, i se adresează dlui Dabici:

— E grozav! Nu mă pot înțelege cătuși de puțin cu prietena mea...

— Încearcă să vorbești numai câte una de-odată, o sfătuie dl. Dabici.

Dl. I. Popa, secretarul Băncii „Victoria” din Arad, a făcut de curând o vizită unei văduve. Văduva s'o consoleze, d. Popa a spus un crunt adevăr:

— Soțul d-voastră, doamnă, a decedat de mult?

— După două luni, dela căsătorie.

— Cel puțin n'a avut mult de suferit.

dau mult, iar cei ce aveau mult, dau puțin sau nimic.

Ne mai rugăm iarăși ca satele să-și aibă de acum înainte dregătorii alese chiar din sinul lor însuși, dregătorii acelea să aibă a căuta sub privigherea cărmuirii de toate nevoile satului, precum și ținerea rânduelii în sat, la câmp și la drumuri, privigherea, hotărârea și apărarea asupra avutului, venitului, dărilor, cheltuelilor, lucrătorilor, alcătuirilor și a tuturor drepturilor sătești. Să nu mai fie ca până acum, că noi vornicii și paznicii aleși de sat i-am avut, dar nici într-o samă nu am fost: că cutii sătești încă au avut, bani am tot dat, ar fi să fie mii de mii de lei, dar cutiile au fost ca și sparte, cum punea se și strecura mână noastră, Dumnezeu

știe pe a cui mână intra; pentru sate nici școală nici vre-o altă îmbunătățire nu s'a făcut. Apoi suspinul, durerea noastră de toate zilele dorința cea mai mare pentru care ne rugăm zi și noapte la Dumnezeu să se îndure, este căderea boerescului; de aceea vrem să răscumpărăm boerescul și toate acelea cu care suntem împovărați către boerii de moșii. Vroim să scăpăm, vroim să ne răscumpărăm de robia în care suntem, vroim să ne răscumpărăm să nu mai fim ai nimărui, să fim numai ai țării și să avem și noi o țară; să avemunchiat, am îmbrăncit cu toții; cum suntem nu o mai putem duce îndelung. Nu vroim să jig-nim drepturile nimărui, dar (Continuarea în pagina II-a).

Afacerea „Soia” ia proporții

— Se păgubește agricultorul român și se frustează fiscal, în timp ce se încurajează industria germană —

În numărul trecut al ziarului am arătat cum s'a ajuns la autorizarea societății „Soia” din București, la conducerea căreia se găsesc persoane din toate partidele politice, de-a contracta cu plugarii români cultivarea a 30 mii ha. cu planta soia.

Am arătat deasemeni cum depe urma acestei afaceri țărânul român nu are nici un câștig, iar fiscalul e frustat prin faptul că nu i se plătesc impozitele depe urma celor 70 vagoane seminte cari se dau cu „împrumut” agricultorilor pentru însămânțări.

Am arătat că societatea mai pretinde agricultorilor să-i restituie cantitatea de seminte dată cu „împrumut”, plus 50 la sută din această cantitate (pentru fiecare kg., câte un kg. și jumătate), ceea ce face un câștig de peste un milion lei, care deasemeni nu este impus.

Fiscalul e din nou frustat

O altă latură interesantă a chestiunii o formează manopera societății, prin care se păgubește fiscal, pentru a treia oară.

Dar să facem câteva calcule.

Societatea are dreptul să contracteze cultivarea a 30 mii ha. Producția de soia este de 7 q la ha., ceea ce face 2100 vagoane. Valoarea acestei cantități este de 63 milioane lei. La această sumă se mai adaugă speșele de manipulare, de transport, salariile funcționarilor societății, etc. Se poate prin urmare spune că rulmentul societății „Soia” este, anual, de peste 70 milioane lei.

Ei bine, această afacere este garantată de un capitol social infim, de vreo 5 milioane lei. E bine înțeles că și impozitul se plătește după acest capitol.

E locul deci a întreba: cine garantează că societatea își va îndeplini obligațiunile luate față de agricultori. Nu se va reedita povestea fabricii de zahăr Arad-Chitila, care nu a plătit cultivatorilor prețul sfeclei de zahăr?

Se sprijinește industria germană

Societatea „Soia” este afiliată societății germane „I. G. Farbenindustrie”, care, la rândul ei, se găsește la ordinele Reichswerhului. Faptul că se admite exportarea în Germania a întregii cantități de soia, este în primul

rând în detrimentul industriei românești de vopseluri, care se paralizază în urma cantităților de aceeași marfă, importate din Germania, prin compensație. Apoi, prin faptul că se admite exportarea în stare brută (ca bob), se ajută mult industria germană, deoarece soia se întrebuintează la fabricarea de margarin, cu care se înlocuiește untul și untura, se întrebuintează la fabricarea săpunurilor, lacurilor, glicerinei și materiilor explozibile.

Iată deci că, după ce producătorul român nu are nici un câștig depe urma acestei afaceri, se încurajează și industria de război a Germaniei revizioniste.

CAROL

KNEFFEL

și FIUL

Marele depozit de lemne Arad, Bul. Reg. Ferdinand 27.

Recomandă marfă cu prețuri excepțional de reduse: Lemne de foc la calitate, tăiate și crăpate, cărbuni de piatră, Cox silezian, brichete „Ovoid” (model ou) și cărbuni de lemn „Retoria”.

Transportul la domiciliu.

Teatrul Orășenesc
Arad

In curând

Marele succes bucureștean

Risca

Comedie în trei acte și un tablou, de I. Verneiu

În rolurile principale:

Leni Caler
V. Maximilian
Ionel Tăranu
V. Ronea
J. Cazaban
V. Bulandra
I. Constantinescu

cele mari, câștigate, se vor șterge de pe stâlpii cei înalți de pe care sunt scrise, pletrile se vor prefăce iarăși în năsip; dar învierea României, săpată adânc în inimile tuturor românilor, trecând din strănepoți în strănepoți, vor binecuvânta timpurilor viitoare numele întemeietorilor unui popor.”

Iasi, 26 Octombrie 1857. (Subscriși): Ion Roată, Simion Stanciu, Răducanu Sava, Dănilă Balan, Constantin Ostahi, Toader sin Pavel, Ion a Bahei, Dumitru Savin, Pandelache Croitoriu, Timoteiu Sacalov, Ioniță Olariu, Vasilie Balais, Ioan Levărdă, Ioan Roșca, Vasilie Stan.

Am reprodus textul raportului scris de cei 15 deputați țărani, în divanul ad-hoc moldovenesc dela 1857, urmând ca în numărul viitor să facem paralela între deputații țărani de acum 78 de ani și cei de azi.

Primăria Municipiului
Arad

No. 2165/1935.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați, — că Primăria municipiului Arad, —

în ziua de 7 Martie 1935, ora 11 a. m.

va ține în biroul Serviciului economic, camera No. 59, licitațiune publică cu oferte închise și sigilate, pentru furnizarea următoarelor cantități de cauciucuri necesare autobuzelor municipiului:

16 (șasesprezece) buc. anvelope înaltă pres. HD. tip 30x5,

8 (opt) buc. camere de aer tip 30x5,

24 (douăzecișipatru) buc. anvelope de joasă presiune tip 750x20,

12 (douăsprezece) buc. camere de aer tip 750x20.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 88—110 din legea contabilității publice și potrivit normelor de licitații în vigoare.

Ofertanții cari vor lua parte la licitațiune vor depune odată cu oferta în plic separat și o garanție de 5% din valoarea furniturii în numărări ori efecte garantate de Stat, iar oferta se va face numai în baza caetului de sarcini, care poate fi văzut în camera Nr. 59 a primăriei, ori la întreprinderile municipiului Arad.

Arad, la 11 Februarie 1935.

Casa Culturală a Industriașilor Arad, Str. Consistorului 15

Turneul Teatrului orășenesc evreesc din Cernăuți, în frunte cu

Sidy Thal

Luni, 18 Februarie: REBETZ'N, operetă în 3 acte.

Marti, 19 Februarie: BAR MIZNO, operetă în 3 acte și un prolog.

Miercuri, 20 Februarie: A MEIDALE FIN PARLEN, operetă în 2 acte și un prolog.

Joi, 21 Februarie: CHAZENDL, operetă în trei acte. Director artistic: Adolf Tefner. Regia: B. Sadigurski. Orchestra: Frații Sigally. Conducerea muzicală: S. Segall.

Cetiți și răspândiți

„Ardealul”

Cinematograful

CENTRAL

Programul de azi:

Vârsta primejdioasă

Elissa Landi, Josef Schildkraut.

Reprezentările la orele 5, 7.15 și 9.15 seara. Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:

Liane Haid

La fete blonde

Reprezentările la orele 5, 7.15 și 9.15 seara. Taxele de intrare: Lei 8, 10, 15 și 20, inclusiv timbrul aviației.

URANIA

Programul de azi:

Mare premieră germană! Duminecă la 11 jum. matine. La orele 5, 7^{1/4} și 9^{1/4}.

Regin

Romanul unei dragoste.

Luisse Ulrich, Adolf Wohlbrück, Olga Tschekowa.

ELISABETA

(Crucea Roșie)

Program dublu:

16—18 Februarie

Femea bicluc

Charles Laughton, Carole Lombard.

Totul pentru o noapte

Muzica de Otto Stransky

Trude Berliner, Hans Paulsen.

Inceputul la 5^{1/2} și 8^{1/2}. Inceputul în sărbători la 3, 5^{1/2} și 8^{1/2}.

Prețuri: 18, 16 și 11 lei, inclusiv toate taxele. Dumineca matineu lei 8. Reprezenție continuă. Intrarea publicului admisă în pauze.

CORSO

Premieră!

Programul de azi:

La orele 5, 7^{1/4} și 9^{1/4}.

Opereta lui Lehar.

Regia: Carl Lamac.

Jarmila Novotna,

Hans Heinz Bollman

Frasquit

Charlott Daudert, Heinz Mann, Hans Mosor. — Filară dirijează personal orchestra filharmonică vieneză.

Pardesii, mantale din piele, trenchcoat, haine pt. bărbați și copii, în cel mai ieftin și mare asortiment se găsesc la

Muzsai, Arad

VIS-A-VIS DE TEATRU

Împrumutul de înzestrare

bonuri de impozit cumpără și vinde

Banca Goldschmidt S. A.

Arad.

nici al nostru să nu se întunece.

Din buni și străbuni, noi am avut dreptul de a ne lucra pământul trebuitor pentru hrana noastră și a vitei noastre, fără să ne poată nimenea alunga de pe dânsul. Toate uricele țării, toate așezămintele vechi și nouă ne sfîntesc acest drept, precum și acela de a se da copiii noștri pământuri până la acoperirea a două treimi din moșie; iar până la Reglement aveam dreptul de a lucra cât vom putea. De asemenea boerii de moșii au avut dreptul de a ne cere boeresc.

Să fie deci o Adunare obștească unde să avem și noi oamenii noștri, să se cearnă și să se dezbată drepturile boerilor și drepturile noastre și ceea ce o țeară va găsi că suntem datori cu sudorile noastre, vom plăti; că omul ca să scape din robie și să fie stăpân la casa, vatra și ogorul său, cu tragere de

inimă va lucra și se va răscumpăra.

Iată plecatele noastre rugăminti și cereri. Noi rugăm ca marea Adunare a țării și la sfînta Dreptate, să dezbătă întru înțelepciunea sa ce este sau ce nu este cu cale, și socotința să o trimeată, pe lângă cererile noastre, la cei șapte Trimși adunați în București, cari înfăptuiesc chipul celor șapte Puteri.

Iară pe aceste Prea Înalte fete le rugăm, că ajungând glasul nostru la auzul lor, să nu-și întoarcă urechea dela plîngerile noastre a douăsprezece sute de mii de suflete, și să le pună la picioarele împărăteștilor Lor Măririi, căci mîntuirea noastră, după Dumnezeu, la sfatul Puterilor o așteptăm. Ele au luat și în sortii României în puternica lor mînă, numai ei pot împlini marea faptă de a scoate un popor din mormântul în care a zăcut până acum. Biruim!

Un an dela moartea lui Ștefan Ciceo-Pop

In seara de 16 Februarie 1934, Aradul a pierdut — după Vasil Goldiş — încă un vechi fiu, pe Ștefan Ciceo Pop.

Născut în comuna Șigău, județul Someș, Șt. Ciceo Pop și-a făcut studiile primare și secundare la Gherla și Sibiu. Apoi, a urmat cursurile universității din Viena și Budapesta, luându-și doctoratul în drept. Venind în Arad, Ștefan Ciceo Pop, se înscrie în barou și devine un reputat criminalist.

Încă de tânăr a luat parte la luptele politice ale românilor transilvăneni, fiind trimis 1894, de către comitetul executiv al partidului român din Ardeal, la conferința Uniunii interparlamentare dela Haga, unde s'a ridicat împotriva asupririlor ungurești. Succesul tânărului avocat a fost strălucit.

Ștefan Ciceo Pop a fost ales pentru prima dată deputat în anul 1905, în circumscripția Sibiu. În parlamentul din Budapesta, a apărut cu energie interesele nu numai ale românilor, ci și pe cele ale tuturor minorităților din fosta Austro-Ungarie. Așa, de-o pildă, a luat apărarea sârbilor și slovacilor, în mai multe procese devenite celebre, iar în timpul războiului a apărut pe sârbii internați în cazărmile cetății Arad.

Ștefan Ciceo Pop a fost președinte al consiliului național, care a pregătit unirea. În preajma revoluției din 1918, Ștefan Ciceo Pop vine în Arad și cere eliberarea celor 33 ofițeri români reținuți în cetatea Aradului. Aceștia depun apoi jurământul de credință, în casa istorică din strada Șt. C. Pop.

În ziua de 8 Noiembrie, Ștefan Ciceo Pop dă o proclamație în care arată că puterea asupra comunității cu populație amestecată, dar în care se găsesc și români, a fost preluată de consiliul național român. Mai târziu, predă conducerea gărzilor naționale — care-și aveau cartierul general în casa sa — maiorului Vlad și căpitanului Rimbas.

Prezidând o ședință a comitetului executiv, ține o cuvântare în care arată că a venit vremea ca românii să restabilească vechea împărăție română. Cum atunci situația era tulbură, Ștefan Ciceo Pop îndemna pe români să fie disciplinați și să nu răspundă nici unei provocări. Pentru o mai mare siguranță că-i se va asculta sfatul, el cere închiderea cărciumelor.

În ziua de 12 Noiembrie, în calitate de președinte al consiliului național, dă o somație guvernului maghiar, cerând să predea puterea înfăptuirilor românești Consiliului Dirigent dela Sibiu, propunând totodată și instruirea unei comisii mixte, care să soluționeze litigiile.

Drept răspuns, guvernul revoluționar al contelui Károlyi trimite la Arad pe Oscar Jászai, ministrul minorităților.

Tratatul au început într-o atmosferă foarte încordată.

În timpul acestor tratative — cari s'au dus la prefectura județului, Jászai propunea autonomia Ardealului, după sistemul elvețian. Răspunsul a

Emil Botiș

Doctor laureat al Facultății de Drept din Paris
AVOCAT

și a deschis biroul de avocatură la

TIMIȘOARA s. I. (Cetate).

Str. Eugen de Savoia 6.

(lângă Palatul Dicasterial).

fost dat de dl. Iuliu Maniu, care a refuzat categoric această propunere. A urmat apoi ruptura definitivă între Budapesta și reprezentanții românilor ardeleni.

După câteva zile, Ștefan Ciceo Pop, în calitate de președinte și d. Gh. Crișan, în calitate de secretar al consiliului național, semnează o proclamație către popoarele lumii, în care se arată că românii din Transilvania nu mai pot îndura asupririle ungurești și că s'au hotărât să-și scuture jugul. Tot atunci Ștefan Ciceo Pop a convocat adunarea dela Alba Iulia, pe care a deschis-o în calitate de președinte. În cuvântarea sa, a arătat că războiul nu se putea sfârși decât așa cum s'a sfârșit și că întreaga populație a Austro-Ungariei se ruga: „Bate Doamne pe conducătorii noștri ungari”.

În această adunare s'au ales membrii Consiliului Dirigent (guvernul provizoriu al Transilvaniei până la 1920), în care Ștefan Ciceo Pop a fost numit ministru de războiu.

În noaptea de 1 Decembrie 1918, bandele de voinici unguri au tras focuri de armă prin ferestrele lui Ștefan C. Pop. drept răzbunare pentru hotărârile luate de români la Alba Iulia.

După zile de buimăcare, trupele ungurești au primit ordin să opună rezistență armatei române, la Zam, iar la sfârșitul lui Decembrie a venit în Arad generalul Berthelot pentru a cerceta plângerile românilor, fiind primit în gară de dna Șt. Ciceo Pop, prezidenta societății femeilor române.

Ungurii, cari căutau un motiv

pentru a începe scandalul și-au tăvălit drapelul prin noroi, pretinzând că românii au făcut aceasta când au eșit într-o întâmpinare generalului francez. Au urmat cunoscutele lupte de stradă, cari au făcut sute de victime dintre românii cari fuseseră masați pe bulevard între primăria orașului — de unde se trăgeau focuri de armă — prefectura județului, până la strada Alexandri.

Ștefan Ciceo Pop a făcut parte din cabinetele prezidate de Ion I. C. Brătianu, general Văitoianu, d. Al. Vaida-Voevod în 1919—20, ca ministru de justiție, când a avut și interimatul președinției de consiliu.

După Unire, a făcut parte din toate legislațiile, cu excepția celei din 1926—27, sub guvernul Averescu, când și-a cedat locul unui amic politic.

Ștefan Ciceo Pop a prezidat și adunarea din 6 Mai 1928, dela Alba-Iulia.

Parastasul pentru Ștefan Ciceo-Pop

Eri, Duminecă 17 c., s'a oficiat în biserica unită din Arad un serviciu religios pentru odihna lui Ștefan Ciceo-Pop.

În afară de îndurerații membrii ai familiei, au mai luat parte dñii: dr. I. Ursu, primarul orașului, pr. Cosma, C. Omescu, dr. Petica, dr. Boțoc, fost primar, dr. Aug. Lazar, fost prefect, prof. Ilie Ardelean, prof. C. Teodorescu, jud. Ionescu, prof. Grapini, dr. I. Boia, etc.

Defraudatorul Aurel Văleanu, a fost arestat la Monaco

— După ce a cucerit Italia și-a fost arestat la Viena, Aurel Văleanu se găsește în închisoarea parchetului din Monaco —

Cu vreo doi ani în urmă, a făcut mare senzație dispariția din Arad a lui Aurel Văleanu.

Arădanii, desigur, își mai aduc aminte de Aurel Văleanu, fostul funcționar al Prefecturii județului, care încredințat cu eliberarea prizonierilor de port-armă și vânătoare, a încasat pentru aceste permise câteva sute de mii lei, sub motiv că le varsă el Administrației Financiare, dar în loc să facă treaba aceasta, a cheltuit banii prin localurile de noapte, pe la mesele cu jocuri de cărți și mai cu seamă cu prietena sa, Nemes Manczi.

Aceasta a durat un timp destul de lung, dar și sumele defraudate se urcau mereu. Când a simțit că începe să-i ardă pământul sub picioare, alături de banii defraudați ce-i mai avea asupra lui, a mai împrumutat în dreapta și stânga, apoi și-a luat prietena și-a trecut granița în streinăătate.

Cu banii defraudați și-a încercat norocul prin casinourile depe tărâmul Mediteranienei. La început a câștigat, dar mai târziu norocul l-a părăsit.

În fața acestei situații Văleanu a cautat o scăpare. A dat peste un bogătaş italian, care i-a cumpărat amanta pentru o sumă destul de importantă.

Dar banii s'au terminat curând și situația a devenit din nou critică.

ca pentru Văleanu. Atunci i-a eșit în cale o vieneză bogată și cam bătrână.

Îl ia cu ea la Viena, îl îmbracă, îi dă bani de buzunar, îl găzduiește în casa ei. Aceasta a durat un timp destul de îndelungat. Însă, cum năraul din fire nu se lăsa cu una cu două, Văleanu a făcut și aici o boboacă, pe urma căreia a fost arestat. Poliția vieneză a anunțat autoritățile românești, cari în acel timp și-au și propus să ceară extrădarea lui. Însă până când această cerere să se producă, poliția vieneză, i-a făcut vânt peste graniță.

In Monaco. — Arestarea lui Văleanu

Nu se știe prin ce mijloace Văleanu a ajuns în micul principat Monaco, patria hazardului. Cam a trăit acolo și ce-a făcut, nu se știe. Însă, eri, parchetul Arad, a primit din partea Parchetului din Monaco, o telegramă în care, anunțând că un oarecare Văleanu Aurel din Arad, a fost arestat pentru înșelăciune, întreabă dacă acest individ e cunoscut sau nu la Arad și dacă aici s'a făcut sau nu vinovat de ceva.

Parchetul local, a răspuns imediat telefonic, comunicând că da, Aurel Văleanu e cunoscut la Arad, unde a comis, la Prefectură, fraudele cunoscute. S'a cerut deasemeni menținerea lui Văleanu în închisoare până la îndeplinirea formalităților de extrădare.

Criza morală de astăzi

Cine a simțit fiorul misterios al credinței, nu mai poate rămâne indiferent în fața orgiilor neroniene la care a ajuns lumea de azi, când se vede, pe zi ce trece, o tot mai mare depresiune sufletească.

După Războiul mondial, care a adus o reformă capitală a întregii omeniri, curente vechi și noi, cu Dumnezeu sau fără Dumnezeu, au asaltat spiritul uman.

Dacă deschizi cotidianele care-ți aduc zilnic știri din lumea întreagă, te lovești imediat și rămâi uimit, de lanțul nenorocirilor săvârșite pe arena vieții.

Pe lângă criza morală care a încolțit întreaga omenire, s'a ivit și criza materială sau, cum se mai numește, criza economică mondială.

Aceste stări de lucruri au luat ființă chiar în momentul când întreaga omenire se sbătea pentru o refacere și consolidare economică, morală și culturală.

Mulți înțelepți ai timpului își formează părerea că starea prin care trecem se datorește numai greșitului plan economic după care se dirijează toate statele.

S'au ivit însă marii economiști, cari adunându-se în conferințe economice mondiale, au emis teorii economice din ce în ce mai fantastice, și totuși la urmă n'au putut să ajungă la nici un rezultat.

Toate popoarele au cheltuit sume enorme, trimițând reprezentanții lor pe la toate conferințele economice, ca să găsească vreun leac contra acestei crize economice. Pentru combaterea microbului care s'a infiltrat însă în sufletul oamenilor făcându-i să decadă moralicește și care este cauza adevărată a tragediei de azi, nu s'a cheltuit nimic.

Să privim realitatea, punându-ne întrebarea: care-i cauza crizei morale de azi? După războiul mondial, multe națiuni au refuzat să mai ia în seamă sfaturile bisericii, ba mai mult, au căutat s'o distrugă.

Astfel, biserica fiind lipsită de sprijinul moral și material, n'a putut stăvili furtuna curentelor, anarhice, curente anti-creștine, cari s'au năpustit asupra societății omenesti.

În toate timpurile s'au găsit hărbați luminați cari și-au dat seama de prăpastia în care s'a năruia lu-

mea și au luptat cu trup și suflet ca s'o aducă pe calea cea adevărată.

Cuvintele lor nu totdeauna au rămas „ca semințele aruncate între spini”.

Lumea dacă nu totdeauna, dar de cele mai multe ori le-a dat ascultare și a căutat să se conducă după sfaturile lor.

Cu toate că lumea a fost bântuită totdeauna de sbuciuări politice și vrăjmășii de tot felul, totuși situația n'a fost încordată ca acum. Astăzi trăim în lumea plină de poftă, în lumea al cărei ideal și a cărei religie constă într-o singură vorbă: desfătarea.

Lumea de azi trebuie să dea o dovadă de o dreaptă credință, fără de care nu ne-am putea reculege din impasul în care ne găsim.

Deaceia în aceste zile de grea cumpănă trebuie să i-se dea întâietate bisericii asupra căreia se întinde mâna ocrotitoare a lui Dumnezeu.

Ce ar fi făcut poporul nostru dealungul veacurilor de restriște, dacă n'ar fi fost biserica care să-i fi ocrotit și perpetuat unitatea sufletească, de care unitate s'au lovit și s'au frânt toate încercările de nimicire ale existenței noastre.

Datorită bisericii poporul nostru a putut rezista valurilor coto-pitoare cari au tins să ne distrugă și să se ne steargă din cartea nemuritorilor.

Datorită bisericii s'a întărit sufletul acestui neam trezindu-i nădejdea în biruința definitivă a adevărului, unind pe toți frații într-un singur stat: România Mare.

Biserica ortodoxă a fost mama ocrotitoare și îndrumătoare a poporului nostru în împrejurări grele. A fost dădătoare de curaj și mângâiere în zile de durere.

Biserica singură e contopită cu tot trecutul ca și cu destinele acestui popor. Distrusă sau slăbită, ar dispărea și acea puternică unitate sufletească și etnică a poporului nostru.

Acum mai mult ca oricând, trebuie să se trezească conștiința conducătorilor și să se producă o apropiere de biserica strămoșească.

Aceasta însă acum, până mai e timp...

Marin Ștefan
student teolog.

Informațiuni

Termenul pentru declarațiile de impunere pe 1935 a fost prelungit până la data de 28 Februarie.

După această dată nu se vor mai primi declarațiile.

Comisiile anuale ale impunerii își încep activitatea în ziua de 15 Martie.

CERCUL SUBOFITERILOR „REGEL CAROL al II-lea” din Arad. de sub președinția domnului maior A. Mitache, aranjează o Serată dansantă, în seara zilei de 2 Martie 1935 orele 22, în Saloanele „Cercului Românesc”, în beneficiul muzicii Regimentului 93 Infanterie.

Ținuta zilei, mascot și nemascot. Intrarea 30 lei de persoană.

Ministerul de Interne desminte știrea că la 2 Martie se va ține la Chișinău, conferința tuturor prefectilor.

Anunț. În urma îmbolnăvirii de gripă a mai multor membri din comitet, adunarea generală a Soc. „Crucea Roșie” filiala Arad, nu se poate ține la timpul hotărât în ședința din 18 Ianuarie, astfel se amână pe alt termen care va fi adus la cunoștința onoraților membri.

Olimpia P. T. T. organizează un ceai dansant în ziua de 23 Februarie c. în saloanele Cercului Românesc, sub patronajul d-lui prefect dr. Ioan Groza.

Venitul este destinat pentru terminarea tribunei începute pe arena sportivă din Micălaca.

E de dorit ca doamnele să participe în costume naționale.

Eri, poliția locală a arestat pe cunoscutele pungăsoace de buzunar, Paula Vizkeleti și Manczi Muntean, domiciliat în str. Negruzzi 28.

BUCUREȘTI, 16. Curtea Superioară de Justiție Militară a dat azi sentința în recursul comuniștilor dela Timișoara. A admis recursul comuniștilor Iosif Dudas, condamnat la 8 ani închisoare, Sloboda Ioan, condamnat la 5 ani, Marcus Schön, la 10 ani, Julia Eberling, la 5 ani. Procesul a fost trimis spre judecare Consiliului de Războiu din Sibiu. Celelalte recursuri au fost respinse.

Să se stârpească specula cu zahărul

— Cât câștigă magnații zahărului. — Măsurile care trebuiesc luate pentru ca trustul să eținăscă prețul zahărului —

Toate guvernele din ultimul timp, au găsit drept cea mai potrivită soluție, pentru echilibrarea bugetelor, reducerile de salarii.

Nu s'au aplicat sancțiuni celor cari au practicat evaziunea fiscală și nici specula n'a fost stărpită, nici măcar în măsură în care a fost ciopărtită simbria umilului funcționar.

Specula cu zahărul

Dar nenorocirea este că se tolerează specula tocmai la articolele de primă necesitate cum este, de exemplu, zahărul.

Și azi, prețul acestui articol este de 26 lei kgr-mul. Natural că menținerea acestui preț ridicat se datorește în primul rând faptului că fabricile de zahăr din țară sunt constituite în trust. Dar, datorită guvernelor cari se perindă pe la cârma țării este a găsi mijlocul de constrângere a fabricanților, pentru a eține zahărul.

Zahărul să se vândă cu 20 lei kgr.

Prețul acestui articol de primă necesitate, nu ar trebui să treacă de 20 lei de kgr. Și în cazul acesta, fabricile cartelate ar câștiga înedajuns. Industria zahărului ar rămâne și în cazul acesta, cea mai mănăoasă.

În străinătate, prețul acestui articol este incomparabil mai ețin decât la noi, cu toate că multe, dintre statele unde această industrie e în floare, nu au o prouecție de speclă așa de puțin costisitoare ca cea din țara noastră. Dar li noi, pe motivul incurajării industriei indigene, se incurajează specula.

Un mic calcul

În anii trecuți, în urma campaniilor duse prin presă, trustul zahărului a fost nevoit să reducă prețul cu 10 lei kgr. Socotind că producția, respective consumația, anuală este de 10 mii vagoane, „pierderea” suferită de trust se cifrează la un miliard lei. Cum se explică dar — în urma protestelor ridicate de magnații zahărului — că fabricile n'au falimentat încă?

Chestiunea-i clară, de altfel: pentru că această „pierdere” a fost o pierdere din... câștig.

Prin urmare: câte zeci de miliarde au câștigat în urma speculei, până în momentul așa zisei eținiri a zahărului?

Dar prețul acestui articol, am spus, nu trebuie să fie mai mare de 20 lei la kgr. Statul are deci datoria să nu susțină o industrie parazită, în detrimentul a milioane de consumatori.

Măsurile cari se cuvin luate

Trustul poate fi constrâns să eținăscă prețul zahărului, prin admiterea la import a zahărului din străinătate. După cum spuneam, în alte țări zahărul e mult mai ețin decât în România. Nu se poate însă importa, din cauza taxelor vamale prea ridicate, instituite tocmai pentru „protejarea industriei indigene”. Zahărul se poate

procura în străinătate cu prețul de 5 lei, cel colonial și 8 lei, cel european. Dacă taxele vamale ar fi scăzute la 5 lei de kgr., Statul ar avea același venit ca și de pe urma trustului românesc. La o cantitate de 10 mii vagoane, admise la import în condițiile arătate mai sus, s'ar percepe de către Stat suma de jumătate miliard de pe urma taxelor vamale și un miliard de pe urma taxei pe consumație, care este de

10 lei la kgr. Deci, în total, un miliard și jumătate lei.

În afară de aceasta, ar mai câștiga și consumatorul român, spoliat până azi. Și câștigul acesta n'ar fi un lucru de nimic. Se cifrează și el la peste jumătate miliard lei.

În fața atâtor avantagii, chestiunea cu devizele nu mai poate fi invocată.

Trustul zahărului trebuie deci constrâns să eținăscă prețurile.

Raidul fără escală al aviatorilor Cados și Rossi

— Ei încearcă se bată un record mondial —

PARIS, 17. — Avionul pilotat de Cados și Rossi, care încearcă să ajungă fără escală la Rio de Janeiro și eventual să bată recordul lumii pentru zbor fără escală în linie dreaptă, a trecut la ora 0.45 pe deasupra localității Port Etienne, îndreptându-se

spre Ocean.

La ora 4.30, a fost semnalat deasupra insulelor Capului Verde, iar la 5.30 aviatorii au anunțat prin radio că se găsesc la 13,9 grade latitudine nordică și 25 grade longitudine vestică, îndreptându-se spre insula Saint Paul.

Parastas pentru regele Albert

BRUXELLES, 17. — Azi s'a celebrat în cripta dela Laeken un serviciu religios pentru odihna sufletului regelui Albert al Belgiei, prăbușit acum un an într-o prăpastie, pe când încerca să facă o ascensiune.

Au asistat membrii familiei regale, membrii guvernului, corpul diplomatic și numeroase personalități politice.

Ceremonii analoge s'au

desfășurat și în provincie.

La Paris

PARIS, 17. — În biserica Saint Louisdes invalides, s'a celebrat un serviciu religios în memoria regelui Albert al Belgiei.

Au asistat dl. Lebrun, președintele republicii, precum și membrii corpului diplomatic.

Asemenea servicii religioase, s'au oficiat și în provincie.

Tratativele d-lui Manolescu-Strunga, la Paris

PARIS, 17. — Tratativele comerciale duse de dl. Manolescu-Strunga, s'au terminat în mod satisfăcător. Guvernul francez dă asigurări că cererile românești vor fi aprobate.

La începutul săptămânii viitoare se vor semna acordurile în chestiune.

În cursul zilei de ieri, dl. Manolescu-Strunga a lucrat la Ministerul de industrie și la cel de agricultură, cu d.

Cassez, titularul departamentului. Dsa a vizitat apoi expoziția internațională avicolă.

După amiază, dl. Manolescu-Strunga a asistat, împreună cu dl. Cesianu, ministrul României la Paris, la conferința pe care dl. prof. N. Iorga a ținut-o la Sorbona.

Aseară, cu express-orientul, dl. Manolescu-Strunga a părăsit capitala Franței, plecând direct la București.

Voluntarii italieni, spre Africa

ROMA, 17. — Eri au plecat două batalioane de „cămăși negre”, prin Napole, spre Africa orientală. Batalioanele plecate, ca

și cele ce vor mai pleca, sunt formate din voluntari ai partidului fascist și nu fac parte din armată regulată.

Nu se mai face nici o numire în învățământ

În urma hotărârii consiliului de miniștri, d. ministru de Instrucție, dr. Anghelescu, a dispus să nu se mai facă nici un fel de numire în

învățământ, în special în învățământul superior.

Numirilor făcute cu începere dela 11 Februarie nu li se vor mai da curs până la noui dispozițiuni.

Adunarea generală extraordinară a Băncii Naționale a României

— D. Mihail Mărcuș, candidează pentru loc de cenzor —

BUCUREȘTI, 17. — Azi dimineața a avut loc adunarea generală și extraordinară a Băncii Naționale a României, sub președinția d-lui Gr. Dumitrescu, guvernatorul institutului de emisiune.

Comitetul cenzorilor arată că s'au depus în termen 1.125.134 acțiuni, reprezentând 312 acționari.

S'au ales scrutoorii în persoana dlor: avocat C. Gerotta, reprezentând Statul — casa de amortizare, — inginer Penescu, din partea Creditului Industrial și Cezar Partenie, din partea Băncii Centrale Cooperative.

Dnii Gerotta și Dragomirescu au cerut amânarea adunării extraordinare, pentru motivul că nu s'au făcut în termen publicațiile și nu li s'a dat extensiune generală.

Dl. Gr. Dumitrescu combatte aceste aporimațiuni, cerând adunării să decidă.

Dl. Radu Otulescu, arată că toate formele au fost îndeplinite. Se pune la vot și cei prezenți admit ca adunarea generală extraordinară a fost legal constituită.

La ordinea de fiind modificarea art. 36, dnii Lascar Catargi și ing. Budeanu cer ca bonurile de tezaur date de către Stat, să nu servească decât acoperire pentru portofoliul Băncii, iar nu ca garanție. Cer să nu se poată socoti aceste bonuri de tezaur ca valoare aur și apoi, în baza lor, să se emită hârtie monedă.

Cererea aceasta se admite. Sa discută apoi art. 5 și

20. La articolul 20, profesorul Iacobescu cere să schimbe cuvântul avansur prin cuvântul împrumut. S' admite.

Senatorul Ștefan Ioan și dl. Lascar Catargi, cer să fixeze la 40 la sută din portofoliu, scontul pentru agricultori. Dl. Gr. Dumitrescu promite, asigurând că Banca Națională va căuta prin toate mijloacele să ajute pe agricultori.

Dl. Cezar Partenie cere ca din restul de 60 la sută să rămâne, să se dea acționarilor dividende.

Guvernatorul Băncii, dl. Gr. Dumitrescu, răspunde că o asemenea operație este imposibilă și contrară oricărei judecăți drepte.

Se intră apoi în ordinea de zi a adunării generale și se ia în discuție cheltuielile de administrație.

Dl. Radu Otulescu cere garanții mai multe cu privire la îndeplinirea condițiilor art. 53—74—94.

Se discută apoi proiectul pentru casa pensiilor funcționarilor băncii. Dl. Gr. Dumitrescu arată rațiunea acestui proiect.

La propunerea guvernatorului, adunarea admite să se majoreze dividendul pe anul trecut dela 201 la 240 lei neto, Banca suportând impozitele.

Se procedează apoi la alegerea pentru un loc vacant de administrator, candidând dnii Lapedatu și Cezar Partenie și la alegerea pentru un loc vacant de cenzor, candidând dnii Mihail Mărcuș și Clineanu.

A murit comandantul lui „Graff Zeppelin”

BERLIN, 17. — Din Friedrichshafen se anunță că Hans Kurt Flemming, cunoscutul comandant al dirijabilului german „Graff Zeppelin” a murit ieri în vârstă de 48 ani în urma unei operații.

Un groaznic accident de automobil

MADRID, 17. — Se anunță din San Sebastian, că un automobil transportând 7 persoane, s'a ciocnit azi cu

un autocamion.

Patru persoane au fost omorâte, iar trei grav rănite.

Sinuciderea unui farmacist din Timișoara

TIMIȘOARA, 16. — Farmacistul Iosif Girth, în vârstă de 33 ani, a fost găsit mort în locuința sa.

La fața locului au venit imediat un ofițer de poliție dela comisariatul II și medicul de circumscripție. Medicul a constatat că nefericulul farmacist s'a otrăvit cu

Physostigmin.

Sora sinugașului, Bianca Girth, a declarat că fratele ei era morfinoman și probabil din această cauză s'a sinucis.

Constatându-se că la mijloc nu e nici o bănuială de crimă parchetul a autorizat înmormântarea.

Conferința episcopilor uniți se va ține la Oradia

Marti 19 Februarie crt., episcopii greco-catolici din Transilvania se vor întruni într-o consfătuire la Oradia.

Prelații uniți vor examina regulamentul pentru alegerea mitropoliților greco-catolici, regulament după care se va face și alegerea noului mitropolit al Blajului.

Regulamentul a fost restituit de Vatican pentru a fi

pus în acord cu vederile Suveranului pontif. Și acum, conducătorii Bisericii unite, vor pune la punct acest regulament modificat.

A fost ales orașul Oradia ca loc de adunare, pentru că aici păstorește cel mai bătrân episcop unit, P. S. S. Traian Frențiu, socotit, în lipsa mitropolitului dela Blaj ca șef spiritual al credincioșilor uniți.